

Linneas möjligheter till inflytande och självbestämmande

Kosta Boda 28 april 2010

Landstinget Kronoberg

Evig Wikström F&U Kronoberg

Begreppen självbestämmande och inflytande tas ofta för givna utan att problematiseras

Landstinget Kronoberg

Evig Wikström F&U Kronoberg

Varför?

- Öka demokrati
- Öka offentliga sektorns legitimitet
- Kvalitetsutveckling
- Asymmetri i mötet
- mm

Landstinget Kronoberg

Evig Wikström F&U Kronoberg

Lagstiftning

Hälso- och sjukvårdslagen (HSL 2a §)

En god vård kännetecknas bland annat av respekt för patientens **självbestämmande** och integritet.

Socialtjänstlagen (SoL kap. 1)

Verksamheten skall bygga på respekt för människornas **självbestämmande** och integritet

Landstinget Kronoberg

Evig Wikström F&U Kronoberg

Evidensbaserad praktik (Fritt efter Sackett, 2000)

Bästa tillgängliga vetenskapliga kunskap

Professionell expertis

Brukarens erfarenheter

Landstinget Kronoberg

Evig Wikström F&U Kronoberg

Vad menas?

- **Självbestämmande** handlar om rätten att bestämma över sig själv (från smått till stort)
- **Brukarinflytande** handlar om möjligheten att ha inflytande över en verksamhet för de som utnyttjar den.

Landstinget Kronoberg

Evig Wikström F&U Kronoberg

Brukarinflytande på olika nivåer

- Nationell nivå
- Kommunal nivå
- Institutionell nivå
- Vardagsnivå

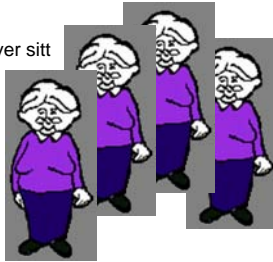

Självbestämmande kan tolkas som brukarinflytande på individnivå, där den enskilde ges möjlighet att påverka den egna vården och omsorgen.

Begreppet självbestämmande....

- Att göra val!
- Att ha kontroll över sitt eget liv!

Att ha kontroll över sitt eget liv

- Vad?
- När?
- Hur?
- Vem/vilka?

Idén bakom att ha kontroll över sitt liv är främst att kunna påverka vården och omsorgen

Idén bakom vård- och kundvalsmodeller är främst att den som inte är nöjd ska kunna byta utförare

Socialt perspektiv	Medicinskt perspektiv	Marknadsekonomiskt perspektiv
Voice (Protest)	Loyalty (Anpassning)	Exit (Sorti)
Brukare	Patient	Kund

Paradox 1 - TIDEN

Processtid ↔ Lineär tid

?

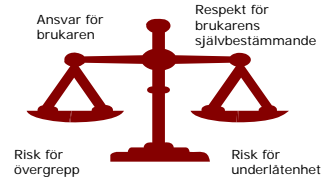

Paradox 2 - Biståndsbeslutet som ramverk

Fritt från Aubert Vilhelm (1982) Rettsososiologi

Paradox 3 - Beroende och ansvar

Eva Wikström Fåll Kronoberg

Paradox 4 - Kunskap och tolkningsföreträde

Kunden vet bäst

Experten vet bäst

Eva Wikström Fåll Kronoberg

Huvudsakliga späningsfält i hemtjänstens vardag Inflytandets paradoxer

	Socialt perspektiv	Medicinskt perspektiv	Marknads-ekonomiskt perspektiv
Tiden	←	→	→
Biståndsbeslutet som ramverk	←	→	→
Beroende och ansvar		←	→
Kunskap och tolkningsföreträde		←	→

Eva Wikström Fåll Kronoberg

Utmaningar

- Det spelar roll hur vi organiserar.
- Förhållningssätt i mötet.
- Linneas möjligheter.

Eva Wikström Fåll Kronoberg